

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind continuitatea navigabilității aeronavelor și a produselor, reperelor și dispozitivelor aeronautice și autorizarea organizațiilor și a personalului cu atribuții în domeniu, și de abrogare a unei Hotărâri

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind continuitatea navigabilității aeronavelor și a produselor, reperelor și dispozitivelor aeronautice și autorizarea organizațiilor și a personalului cu atribuții în domeniu, și de abrogare a unei Hotărâri, a fost elaborat de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale de comun cu Autoritatea Aeronautică Civilă.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Prezentul proiect este elaborat în temeiul prevederilor:

- Standardelor Anexei 8 OACI, Republica Moldova a aderat la Convenția privind aviația civilă internațională la data de 07.12.1994, Chicago, ratificată prin Legea nr. 97 – XIII din 12.05.1994;
- Anexei III la Acordul privind spațiul aerian comun dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană și statele sale membre, semnat la Bruxelles la 26 iunie 2012 (ratificat prin Legea nr. 292 din 21.12.2012);
- art. 20 alin. (5) din Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017;
- Planului de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin HG nr. 887/2023, acțiunea nr. 317;
- Planului național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027, aprobat prin HG nr. 829/2023, acțiunea nr. 2 din CLUSTERUL 4. AGENDA VERDE ȘI CONECTIVITATEA SUSTENABILĂ.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

În anul **2019** prin HG nr. 641 a fost adoptat Regulamentul privind menținerea navigabilității aeronavelor și a produselor, reperelor și dispozitivelor aeronautice și autorizarea întreprinderilor și a personalului cu atribuții în domeniu. Scopul promovării acestuia constând în crearea cadrului normativ primar la nivel național în domeniul siguranței aeronautice precum și transpunerea prevederilor Regulamentului (UE) nr. 1321/2014 al Comisiei din 26 noiembrie 2014 privind menținerea navigabilității aeronavelor și a produselor, reperelor și dispozitivelor aeronautice și autorizarea organizațiilor și a personalului cu atribuții în domeniu.

Prin elaborarea proiectului național în redacția actuală se urmărește avansarea gradului de compatibilitate în corespundere cu amendamentele adoptate la nivelul actului UE, de la transpunerea inițială a prevederilor acestuia la nivel național prin Regulamentul privind menținerea navigabilității aeronavelor și produselor, reperelor și dispozitivelor aeronautice și autorizarea întreprinderilor și a personalului cu atribuții în domeniu, aprobat în anul 2019, prin HG nr. 641.

Astfel, în procesul elaborării proiectului național în redacție nouă au fost incluse cele 11 amendamente UE, după cum urmează:

- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/1383 al Comisiei din 8 iulie 2019;
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/1384 al Comisiei din 24 iulie 2019;
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/270 al Comisiei din 25 februarie 2020;
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1159 al Comisiei din 5 august 2020;
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/685 al Comisiei din 22 aprilie 2021;
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/700 al Comisiei din 26 martie 2021;

- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/1963 al Comisiei din 8 noiembrie 2021;
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/410 al Comisiei din 10 martie 2022;
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1360 al Comisiei din 28 iulie 2022;
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/989 al Comisiei din 22 mai 2023;
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1152 al Comisiei din 12 iunie 2023.

În considerare a fost luată și rectificarea C/2024/685 nr. 2024/90098, publicată în Jurnalul Oficial al UE seria L din 13.02.2024, prin care se introduc ajustări terminologice esențiale asupra versiunii în limba română la regulamentul UE, și care țin de substituirea unor sintagme, precum: „menținerea navigabilității” cu „continuitatea navigabilității”; „întreprindere” cu „organizație”; „prerogative” cu „privilegii”; „examinări ale navigabilității” cu „evaluări ale navigabilității”; etc.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul național stabilește cerințe tehnice pentru operatorii aerieni și organizațiile de întreținere, și proceduri administrative pentru Autoritatea Aeronautică Civilă precum certificări, aprobări, emitere de licențe, autorizații sau alte documente care atestă conformitatea cu cerințele aplicabile în materie de navigabilitate în vederea asigurării continuității stării de navigabilitate a aeronavelor și orice componentă care trebuie instalată în și pe acestea.

În context, proiectul național stabilește cerințe tehnice și proceduri administrative menite să asigure continuitatea navigabilității aeronavelor, inclusiv a tuturor componentelor destinate a fi instalate pe acestea, precum și conformitatea la cerințele esențiale de navigabilitate (Integritatea produsului, Aspecte de navigabilitate legate de operarea produsului, Organizațiile, inclusiv persoanele fizice angajate în activitatea de proiectare construcție sau întreținere) stabilite în Codul aerian al Republicii Moldova. Altfel spus, proiectul instituie reguli de bază și proceduri tehnice necesare la întreținerea aeronavelor pentru a garanta că acestea, inclusiv orice componentă destinată instalării în sau pe acestea, din punct de vedere tehnic continuă să fie navigabile. În sensul dat, atragem atenția și asupra faptului că organizațiile și persoanele care au rol de a asigura întreținerea produselor, reperelor și dispozitivelor, în contextul necesității asigurării unui nivel minim acceptabil de siguranța zborurilor, trebuie să respecte anumite cerințe tehnice pentru a dovedi că au capacitatea și dispun de mijloace tehnice necesare de a-și îndeplini obligațiile ce le revin.

Un alt aspect important, îl reprezintă și procedurile de ordin administrativ puse în sarcina Autorității Aeronautice Civile în calitate de autoritate administrativă de certificare, supraveghere continuă și control, responsabilă de verificarea, eliberarea, validarea, suspendarea și revocarea certificatelor de navigabilitate, în dependență de nivelul de conformitate atins. În aceeași ordine de idei, pentru a asigura aplicarea unitară a cerințelor tehnice în domeniul navigabilității, proiectul prevede proceduri corespunzătoare de evaluare a conformității cu cerințele tehnice, astfel creând cadrul juridic necesar pentru preluarea specificațiilor de certificare (Mijloace standard pentru a demonstra conformitatea produselor sau a pieselor) elaborate la nivelul Uniunii Europene, cu scopul de a asigura caracterul unitar al reglementărilor.

Similar Regulamentului (UE) nr. 1321/2014, proiectul regulamentului național este însoțit de 8 anexe, care descriu și detaliază norme asigurând reglementarea următoarelor aspecte:

1. Anexa nr. 1 (Partea M) - instituie cerințe și proceduri necesare în procesul de certificare și supraveghere a continuității navigabilității aeronavelor individuale, de eliberare a certificatelor de evaluare a navigabilității, de supraveghere a organizațiilor de întreținere, de aprobare a programelor de întreținere a aeronavelor (Aircraft Maintenance Programme - AMP), de certificare și supraveghere a organizațiilor de management al continuității navigabilității, etc.;

2. **Anexa nr. 2 (Partea 145)** – stabilește cerințe/condiții tehnice aplicabile organizațiilor în vederea eliberării sau prelungirii unui certificat de autorizare pentru întreținerea aeronavelor și a componentelor de aeronavă, etc.;
3. **Anexa nr. 3 (Partea 66)** – definește licența de întreținere a aeronavelor prin crearea și stabilirea cerințelor necesare în vederea solicitării, eliberării și/sau prelungirii valabilității acesteia, etc.;
4. **Anexa nr. 4 (Partea 147)** – stabilește cerințele ce trebuie îndeplinite de către organizațiile care solicită autorizare pentru a desfășura cursuri de pregătire și evaluări, detaliind aspecte referitoare la instructori, examinatori și evaluatori, echipamente de instruire, material didactic, etc.;
5. **Anexa nr. 5a (Partea T)** – instituie cerințele menite să garanteze continuitatea navigabilității aeronavelor, precum și condițiile care trebuie să fie îndeplinite de persoanele și organizațiile responsabile de managementul continuității navigabilității și de întreținerea acestor aeronave, etc.;
6. **Anexa nr. 5b (Partea ML)** – determină măsurile care trebuie luate pentru a se asigura că aeronava este în stare bună de navigabilitate, precum și condițiile care trebuie îndeplinite de către persoanele sau organizațiile care participă la activitățile legate de navigabilitatea aeronavelor, etc.;
7. **Anexa nr. 5c (Partea CAMO)** – stabilește condițiile care trebuie îndeplinite de o organizație în vederea eliberării sau prelungirii unui certificat pentru managementul continuității navigabilității unei aeronave și a componentelor destinate instalării pe aeronavă, etc.;
8. **Anexa nr. 5d (Partea CAO)** - instituie cerințele care trebuie îndeplinite de o organizație cu privilegii combinate în materie de navigabilitate (CAO) pentru a i se elibera, la cerere, o autorizare pentru întreținerea și pentru managementul continuității navigabilității aeronavelor și componentelor destinate a fi instalate pe acestea și pentru a continua desfășurarea acestor activități, în cazul în care aeronavele în cauză nu sunt clasificate drept aeronave motorizate complexe și nu sunt înscrise în certificatul de operator aerian al unui transportator aerian certificat în conformitate cu prevederile Codului aerian al RM, etc..

Suplimentar, menționăm că unele dintre Anexele enunțate mai sus, ca părți integrante, prevăd și Apendice. Acestea, în mare parte conțin o serie de Specimene - certificate/autorizații/formulare pe care le va emite Autoritatea Aeronautică Civilă, aferente navigabilității continue inclusiv instrucțiunile de completare.

Atragem atenția că, autorizațiile/certificatele emise de Autoritatea Aeronautică Civilă, **NU** constituie acte permissive în sensul Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător. Acestea nu presupun conferirea de drepturi și obligații pentru inițierea, desfășurarea și/sau încetarea activității de întreprinzător sau a unor acțiuni aferente și indispensabile acestei activități; sunt documente tehnice ce atestă starea tehnică a unei aeronave sau componente.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu există opțiuni alternative

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Nu are impact asupra sectorului public.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Nu are impact financiar.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

La moment în Republica Moldova sunt:

1. Organizații de management al întreținerii navigabilității ale operatorilor aerieni din Republica Moldova care operează aeronavele ce dețin certificat de tip, certificat de tip restrictiv, certificat de tip suplimentar emis sau validat de Agenția Europeană de Siguranță a Aviației (EASA).

Organizații certificate de Autoritatea Aeronautică Civilă (AAC):

Nr.	Denumirea întreprinderii	Certificat	Tip aeronave
1	S.R.L. " FLY ONE"	MD.MG.001	Airbus A319/A320/321
2	"AEROTRASCARGO" S.R.L.	MD.MG.002	Boeing B747-400 series
3	C.A."TERRA AVIA" SRL	MD.MG.004	Boeing B777/400/B737
4	"FLY PRO" S.R.L.	MD.MG.007	Boeing B747-200 series Airbus A300-600 series
5	CA "HiSky" S.R.L.	MD.MG.008	Airbus A318/319/320/321

2. Organizații cu atribuții de întreținere care sunt autorizate pentru întreținerea aeronavelor ce dețin certificat de tip, certificat de tip restrictiv, certificat de tip suplimentar emis sau validat de EASA:

Nr.	Denumirea întreprinderii	Certificat	Tip aeronave
1	S.R.L. " FLY ONE"	CAA RM 0031	Airbus A319/A320/321
2	"AEROTRASCARGO" S.R.L.	CAA.145.0027	Boeing B747-400 series
3	"SKY TECHNICS" S.R.L.	CAA.145.0029	Airbus A318/A319/A320/A321 Airbus A300-600 Boeing B737-300/400/500 Boeing B747-200/300/400 series Boeing B777-200ER
4	"Aeroengineers International MO" S.R.L.	MD.145.0033	Airbus A318/A319/A320/A321 Boeing B737-300/400/500 Boeing B737-600/700/800/900 Boeing B737-7/8/9 Embraer ERJ-170/190 Series
5	"MALAGA MAINTENANCE CENTER" S.R.L.	MD.145.0032	Antonov An-26
6	DIPLOMAT AIR	CAA RM 0024	Line – Antonov-24/26 series
7	"TECHLINE Int" S.R.L.	MD.145.0034	Airbus A318/A319/A320/321

3) Personalului de întreținere din organizațiile menționate la pct. 1 și 2 – 350 persoane.

4) Organizațiile cu atribuții de pregătire a personalului prevăzut de pct. 3 în Republica Moldova nu sunt.

Informații statistice curente:

- Numărul de aeronave din registrul aerian al RM – 65:
 - Cu certificate de tip EASA – 36;
 - Aeronave ușoare și ultraușoare cu certificate de tip EASA / non-EASA – 2/26.
- Numărul de organizații de întreținere (AMO) active, situate în Republica Moldova – 12.
- Numărul organizațiilor de management al menținerii navigabilității certificate de AAC – 9.
- Numărul de licențe de întreținere a aeronavelor (AML) valabile - mai mult de 350.

Atragem atenția că din totalul de 65 aeronave înmatriculate în Registrul Aerian al Republicii Moldova, aeronave ce dețin certificat de tip, certificat de tip restrictiv, certificat de tip suplimentar emis sau validat de EASA care cad sub incidența actului normativ sunt 38. Deci, proiectul va reglementa activitatea organizațiilor și personalului care efectuează întreținerea tehnică a 38 aeronave.

Impactul asupra sectorului privat este minim deoarece prin Regulamentul privind menținerea navigabilității aeronavelor și produselor, reperelor și dispozitivelor aeronautice și autorizarea întreprinderilor și a personalului cu atribuții în domeniu, aprobat în anul 2019, prin HG nr. 641, a fost instituit cadrul normativ primar, fiind necesare doar ajustarea și actualizarea procedurilor, manualelor/instrucțiunilor operaționale interne.

Pentru a aduce în conformitate aceste documente la noile cerințe din Proiect este stabilită o perioadă de tranziție de 1 an a certificatelor/autorizațiilor.

4.4. Impactul social

Nu are impact social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu are impact asupra datelor cu caracter personal

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu are impact asupra echității și egalității de gen

4.5. Impactul asupra mediului

Nu are impact asupra mediului

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu sunt.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Proiectul național transpune prevederile Regulamentul (UE) nr. 1321/2014 al Comisiei din 26 noiembrie 2014 privind menținerea navigabilității aeronavelor și a produselor, reperelor și dispozitivelor aeronautice și autorizarea organizațiilor și a personalului cu atribuții în domeniu (reformare) (Text cu relevanță pentru SEE), publicat în Jurnalul Oficial al UE seria L nr. 362/1 din 17.12.2014, astfel cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1152 al Comisiei din 12 iunie 2023 de rectificare a anumitor versiuni lingvistice ale Regulamentului (UE) nr. 1321/2014 privind menținerea navigabilității aeronavelor și a produselor, reperelor și dispozitivelor aeronautice și autorizarea organizațiilor și a personalului cu atribuții în domeniu (Text cu relevanță pentru SEE).

În acest sens a fost elaborat și completat tabelul de concordanță corespunzător rigorilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, precum și a HG nr. 1171/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene. Menționăm că, versiunea consolidată a actului UE nu reflectă toate modificările succesive aduse acestuia prin amendamentele adoptate, respectiv amendamentele enumerate în Tabelul de concordanță au fost examinate și introduse separat.

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

a) obiectivele actului juridic al UE:

1. Regulamentul (UE) nr. 1321/2014 stabilește regulile și procedurile tehnice pentru aeronave și componente pentru a garanta că aeronavele, inclusiv orice componentă destinată instalării în sau pe acestea, continuă să fie navigabile.

2. Având norme detaliate prezentate în diverse anexe, regulamentul acoperă cerințele și procedurile pentru:

- continuitatea navigabilității, inclusiv norme referitoare la organizațiile relevante de supraveghere desemnate de statele membre;
- aprobări ale organizației de întreținere;
- certificarea calificării personalului și a cerințelor referitoare la licențiere;

- aprobări ale organizației de pregătire, inclusiv pentru a organiza cursuri de pregătire de bază, pregătire de tip, examene și capacitatea de a elibera certificate de atestare a pregătirii.

b) *gradul de transpunere a actului juridic al UE, precizându-se dacă transpunerea este totală, parțială sau selectivă:*

Proiectul național asigură **transpunerea totală** a actului UE.

c) *argumentarea introducerii unor reglementări care nu sunt prevăzute expres în actul juridic al UE și/sau care depășesc cerințele minime stabilite de acesta:*

-

5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

-

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Proiectul hotărârii de Guvern va fi supus consultărilor publice și avizărilor/expertizărilor de către entitățile publice de resort, inclusiv cele implicate în implementarea hotărârii, în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Astfel, în cadrul procesului de consultare/avizare, următoarele instituții sunt vizate:

Avizare:

- Ministerul Mediului;
- Ministerul Finanțelor;
- Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;
- Ministerul Muncii și Protecției Sociale;
- Centrul de Armonizare a Legislației;

După definitivarea proiectului în urma procesului de avizare, proiectul de act normativ va fi remis spre expertizare, după cum urmează:

Expertizare:

- Ministerul Justiției;
- Centrul Național Anticorupție.

La fel, proiectul va fi transmis spre consultare și operatorilor aerieni.

În scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul este publicat și poate fi accesat pe pagina web oficială a Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (compartimentul „*Transparență decizională*”, directoriul „*Anunțuri de inițiere a politicilor*”) și pe portalul guvernamental www.particip.gov.md, link: <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-cu-privire-la-initierea-procesului-de-elaborare-a-proiectului-hotararii-de-guvern-cu-privire-la-aprobarea-regulamentului-privind-mentinerea-navigabilitatii-aeronavelor-si-a-produselor-reperelor-si-dispozitivelor-aeronautice-si-autorizarea-intreprinderilor-si-a-personalului-cu-atributii-in-domeniu-si-de-abrogare-a-unei-hotarari/11956>.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul de hotărâre va fi supus expertizei juridice și respectiv, expertizei anticorupție în conformitate cu cerințele Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Rezultatele expertizelor menționate supra vor fi incluse în Sinteza obiecțiilor și propunerilor.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

În urma adoptării proiectului național urmează:

- abrogarea Regulamentului privind menținerea navigabilității aeronavelor și produselor, reperelor și dispozitivelor aeronautice și autorizarea întreprinderilor și a personalului cu atribuții în domeniu, aprobat în anul 2019, prin HG nr. 641;
- ajustarea de către AAC a actelor normative departamentale: (Ordin AAC nr. 20/GEN 14.04.2021 PIAC-AW-CNV, Ordin AAC nr. 09/GEN din 24.02.2021 PIAC-AOAM.145, Ordin AAC nr. 43/GEN din 29.08.2022 PIAC-AIR.66, etc.)

9. Măsuri necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Odată cu adoptarea proiectului național, sunt necesare următoarele intervenții:

1. Abrogarea Hotărârea de Guvern nr.641/2019 pentru aprobarea Regulamentului privind menținerea navigabilității aeronavelor și produselor, reperelor și dispozitivelor aeronautice și autorizarea întreprinderilor și a personalului cu atribuții în domeniu, în conformitate cu prevederile art. 65 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 100/2017;

2. Ajustarea Anexei nr. 1 la Legea nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, după cum urmează:

1) ajustarea denumirii actului permisiv: din „Certificat al întreprinderii de întreținere tehnică” (poziția 41) în „Certificat de organizației de întreținere”;

2) Completarea cu următoarele poziții noi:

a) Certificat al organizației de management al continuității navigabilității.

b) Certificat de autorizare a organizației de pregătire pentru întreținere.

c) Certificat de organizație cu privilegii combinate în materie de navigabilitate.

Secretar general

Angela ȚURCANU